

نگاهی به ابعاد تصرف لاجین توسط آذربایجان؛

نقض توافقنامه در سایه سکوت حافظ صلح

روز جمعه الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان در توئیتر اعلام کرد: «امروز ۲۶ اوت ما آذربایجانی‌ها به شهر لاجین بازگشتیم. ارتش آذربایجان در شهر لاجین مستقر شدند. روستاهای زابوخ و سوس تحت کنترل قرار گرفتند. به همین مناسبت من به همه مردم لاجین و آذربایجانی‌ها تبریک می‌گویم، زنده باد لاجین، زنده باد آذربایجان.»

یک کارشناس ارشد مسائل قفقاز با اشاره به اعلام تصرف شهر لاجین توسط ارتش جمهوری آذربایجان، گفت: تحرک نظامی آذربایجان و تصرف لاجین آتش زیر خاکستر را روشن خواهد کرد و ممکن است ارمنستان هم به این موضوع واکنش نشان دهد. «حسن بهشتی‌پور» در گفت‌وگو با ایلنا اظهار کرد: قبیل از هر چیز باید توجه داشته باشید که کریدور شوشی (شوشا) و لاجین یک معبر استراتژیک به حساب می‌آید و قره‌باغ را به ارمنستان متصل می‌کند. در این میان آذربایجان سعی کرد تا اول شوشا (شوشی) را آزاد کند و سپس بحث لاجین را پیش کشید که طی چند روز گذشته شاهد بودیم با کنترل کامل خود بر این شهر را اعلام کرد. اینک به بخواهیم بگوئیم چه اتفاقی در این میان رخ داده عملاً پرسشی را مطرح کرده‌ایم که پاسخ آن مشخص بوده؛ چرا که لاجین بخشی از خاک

آذربایجان به حساب می‌آید و حالا هم آذربایجان مجدداً کنترل آن را به دست گرفته است اما این اقدام باکو صریحاً در تعارض با توافق نوامبر سال ۲۰۲۰ میلادی به حساب می‌آید. وی ادامه داد: به یاد داریم که در نهم نوامبر سال ۲۰۲۰ میلادی روسیه به عنوان میانجی به پرورنده تنش در قره‌باغ ورود کرد و در نهایت به واسطه‌گری ولادیمیر پوتین توافق میان دو طرف به امضا رسید. یک روز بعد یعنی در ۱۰ نوامبر هم اجرائی شد. یکی از بندهایی که باید مورد اشاره قرار بگیرد این بود که صلح‌بانان روسیه به مدت پنج سال در گذرگاه لاجین مستقر خواهند شد اما به نظر می‌رسد که حالا اوضاع به گونه دیگری پیش رفته است. کارشناس ارشد مسائل قفقاز معتقد است: بندهای توافقنامه مذکور توسط باکو نقض شده است؛ چرا که در بحث کریدور لاجین و همچنین مساله شوشا و موضوع بخش جنوب، بحث بر سر این بود که آتش‌بس انجام شود. اما حالانه تنها آتش‌بس انجام نشده بلکه آذربایجان با اقدام نظامی لاجین راهم به تصرف خود در آورده و سؤال اصلی این است که چرا روسیه به عنوان حافظ صلح در این منطقه اساساً هیچ اقدامی در جهت جلوگیری از پیشروی نظامی باکو انجام ندهاده است؟

این تحلیلگر مسائل سیاسی گفت: مادر حالی خیر تسخیر لاجین توسط آذربایجان را می‌شنویم که روس‌ها به عنوان حافظان صلح باید در این منطقه اوضاع را کنترل می‌کردند اما اوضاع اینگونه پیش رفته و اساساً هیچ اقدامی از سوی مسکو صورت نگرفته است. اینکه چرا روسیه در این باره واکنشی به تصرف لاجین توسط آذربایجان نشان نداد، شاید به دلیل مشغولیت این کشور در پرونده اوکراین است و به نظر می‌رسد که آذربایجان هم از این روند و این شرایط به نفع خود استفاده کرده است. تصرف شهر لاجین توسط باکو در حالی انجام می‌شود که آذربایجان و ارمنستان در بروکسل با یکدیگر بر سر میز مذاکره نشستند و احتمال دارد که این مذاکرات با تصرف لاجین توسط آذربایجان با مشکل روبه‌رو شود.

بلاتکلیفی مردم در یک نخاصم دیدار

حمید قدسی آذر، کارشناس مسائل قفقاز و ترکیه در این مورد در خیرگزاری تسنیم نوشته است: جنگ دوم قره‌باغ، ۴۴ روز به طول انجامید و در ۱۰ نوامبر ۲۰۲۰ پایان یافت. در آن روز الهام علی‌اف رئیس‌جمهور آذربایجان و نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان بیانیه مشترکی را با میانجی‌گری ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه امضا کردند این مذاکرات با تصرف لاجین توسط آذربایجان با مشکل روبه‌رو شود.

وی در پایان در پاسخ به این پرسش که تصرف لاجین توسط آذربایجان چه تاثیری می‌تواند بر روند مذاکرات باکو و ایروان داشته باشد خاطر نشان کرد: معتقدم تحرک نظامی آذربایجان و تصرف لاجین آتش زیر خاکستر را روشن خواهد کرد و ممکن است که ارمنستان هم به این موضوع واکنش نشان دهد؛ چرا که این کریدور به هر ترتیب یک منطقه استراتژیک به حساب می‌آید و حالا در این میان ممکن است که یک مشکل جدید به وجود آمده و اوضاع به هم بریزد. لذا گفت‌وگو و تهاره

کارشناس ارشد مسائل قفقاز: در حالی خبر تسخیر لاجین توسط آذربایجان راه می‌شنویم که روس‌ها به عنوان حافظان صلح باید در این منطقه اوضاع را کنترل می‌کردند اما اوضاع اینگونه پیش رفته و اساساً هیچ اقدامی از سوی مسکو صورت نگرفته است

۶ ماه پس از پایان جنگ را می‌توان دوران بدون جنگ و بدون صلح توصیف کرد. درگیری‌های محلی منظم وجود داشت. تشدید تنش عمدتاً متوجه آذربایجان بود که حتی در ماه مارس سال جاری کنترل یک شهرک و ارتفاع دیگر در منطقه درگیری را به دست گرفت.

با این حال، در پایان ماه جولای، وضعیت در قره‌باغ به طور قابل توجهی بدتر شد. قریباً، اعلام کرد که آذربایجان تلاش کرده تا از خط تماس عبور کند. سپس نیروهای حافظ صلح روسیه از «سه‌مورد نقض رژیم آتش‌بس» توسط آذربایجان خبر دادند. بعداً طرفین با تمهید کردن طرف مقابل، به یکدیگر شلیک کردند. در این تیراندازی چندین سرباز کشته شدند.

مشکل اصلی حل نشده، کریدور لاجین بود که آذربایجان می‌خواست در آینده نزدیک آن را کنترل کند. پس از تشدید تنش شدید در ۳ آگوست، «آمن گریگوریان» دبیر شورای امنیت ارمنستان، در خواست‌های باکو برای کریدور لاجین را غیرقانونی خواند و عنوان کرد که ارمنستان هنوز با هیچ طرحی برای ساخت جاده جدید موافقت نکرده است.

اما این امر آذربایجان را منصرف نکرد. تا آن زمان، بخشی از مسیر را که از مرز منطقه لاجین با ارمنستان شروع می‌شود به بز گراه شوشا-جاده خاکندکی متصل می‌شود، تکمیل کرده بود. اکنون آن‌ها اعلام کرده‌اند که جاده برای استفاده کامل در بخش آذربایجان آماده است.

با این حال، پس از تشدید وضعیت در اواخر ژوئیه و اوایل آگوست، روند تسریع شد. قریباً اعلام کرد که آذربایجان خواستار تخلیه روستای لاجین و زابوخ تا ۱۵ آگوست است. کمی بعد، تاریخ به ۲۵ آگوست منتقل شد.

ارمنی‌ها همچنان در سرزمین‌هایی که تحت کنترل آذربایجان بوده، زندگی خود ادامه می‌دهند. بسیاری از آن‌ها نمی‌توانند با مقامات ارمنی در مورد حل و فصل به توافق برسند. ساکنان محلی که در بلاتکلیفی ساکنان محلی که در بلاتکلیفی کامل به سر می‌برند، نمی‌دانند کجا خواهند رفت، جسامی‌توانند بمانند و اگر چنین است، چه اتفاقی برای آن‌ها خواهد افتاد.

عراق متشنج شد؛ کناره‌گیری دائمی مقتدی صدر از سیاست

رهبر جریان صدر در اقدامی غیرمنتظره کناره‌گیری قطعی خود را از فعالیت‌های سیاسی اعلام کرد.

به گزارش شفق نیوز، مقتدی صدر، رهبر جریان صدر در بیانیه‌ای اعلام کرد که در صورت دائم از فعالیت سیاسی کناره‌گیری کرده است.

وی همچنین از بستن تمامی دفاتر و نهادهای وابسته به جریان صدر خبر داد با این حال موسسه مرقد شریف (شهید صدر)، نهاد فرهنگی شهید صدر و موزه شهید صدر را مستثنا کرده است. این اقدام صدر در واکنش به صدور بیانیه آیت‌الله سید کاظم حائری، از مراجع تقلید برای کناره‌گیری از مرجعیت صورت گرفت.

حائری در متن این بیانیه علت کناره‌گیری خود را بیماری، ضعف جسمانی و کهنلت عنوان کردند. آیت‌الله حائری که از وی به عنوان مرجع تقلید مقتدی صدر یاد شده است، امروز اعلام کرد که دلیل کهنلت سن و کسالت از مقام مرجعیت کناره‌گیری می‌کند و پیروانش را به تقلید از حضرت آیت‌الله خامنه‌ای فراخوانده است.

در بیانیه‌ای که از سوی آیت‌الله حائری در خصوص کناره‌گیری‌شان منتشر شد، ایشان ضمن انتقاد از عملکرد اخیر مقتدی صدر توصیه‌هایی داشته است: «بر فرزندان دو شهید صدر (محمدباقر و محمدصادق) که رحمت خدا بر آن دو باد، لازم است بدانند که دوستی آن دو شهید اگر با ایمان به روش آن دو در عمل صالح و با پیروی واقعی از اهداف آن دو همراه نباشد، کفایت نخواهد کرد و پنداندن که مجرد ادعا یا نسبت خویشاوندی به آن دو شهید کفایت نمی‌کند و هر کس تلاش کند به نام آن دو شهید بین فرزندان امت و مذهب تفرقه بیندازد یا به نام آن دو رهبری را بر عهده گیرد در حالی که فاقد درجه اجتهاد و دیگر شرایط قید شده در رهبری شرعی است، در واقع صدی نخواهد بود، هر چند چنین ادعای کند یا نسبتی داشته باشد.»

صدر ابراز عقیده کرده که اعلام کناره‌گیری آیت‌الله حائری و بیانیه او به اراده خود وی نبوده و افزوده است: «بسیاری از جمله آقای حائری فکر می‌کنند که این رهبری به لطف یا دستور آنان به دست آمده است در حالی که این به لطف خداوند و فیض پدرمان بوده است. علی‌رغم کناره‌گیری ایشان، اما نجف اشرف مقر اصلی مرجعیت دینی بوده و همچنان باقی خواهد ماند.»

آیت‌الله محمدصادق صدر (پدر مقتدی صدر) قبل از شهادتش مقلدینش را پیروی از آیت‌الله العظمی شیخ کاظم حائری فراخوانده بود. صدر هم چنین همگان را از تعهداتشان معاف کرده و افزوده است: «اگر فوت کردم یا کشته شدم برای من فاتحه بخوانید.»

دفتر مقتدی صدر در نجف نیز پس از اعلام کناره‌گیری وی در بیانیه‌ای در این باره نوشت: تصمیم گرفته شد که از این پس هرگونه مداخله در امور سیاسی، دولتی و رسانه‌ای به نام جریان صدر و همچنین استفاده از هرگونه شعار سیاسی و ابزار رسانه‌ای در رأس آنها شبکه‌های اجتماعی به نام این جریان ممنوع باشد.

در پی تصمیم مقتدی صدر، کمیته مرکزی تظاهرات حامیان جریان صدر در بیانیه‌ای کوتاه اعلام کرد که به تصمیم رهبر این جریان فعالیت خود را تعلیق می‌کند.

اعلام منع آمد و شد در بغداد
به دنبال اعلام کناره‌گیری رهبر جریان صدر از دنیای سیاست، منابع خبری از ورود حامیان این جریان به کاخ ریاست جمهوری عراق خبر دادند. شبکه «دجله» عراق در این باره گزارش داد که اخبار از درگیری در این منطقه حکایت دارد و پلیس علیه معترضان از ماشین‌های آب‌پاش استفاده می‌کند.

همزمان با این تظاهرات فرماندهی عملیات مشترک عراق با اتخاذ تدابیر شدید امنیتی در اطراف منطقه سبز خواستار خروج فوری معترضان از این منطقه شد و اعلام کرد که هرگونه تردد در بغداد ممنوع است.

بود. هم‌زمان با بازگرداندن اراضی آذربایجان در اطراف قره‌باغ کوهستانی که از سال ۱۹۹۴ تحت کنترل نیروهای مسلح ارمنستان بود، علی‌ف‌پاشینیان در مورد اینکه با کریدور لاجین، تنها سرزمین مسیری که قره‌باغ کوهستانی را به ارمنستان متصل می‌کند، توافق کردند.

در پایان این جنگ، لاجین شهر کوچکی که در دامنه جنوب غربی رشته‌کوه قره‌باغ قرار داشت و در زمان اتحاد جماهیر شوروی ده‌ها هزار نفر در آن زندگی می‌کردند، پس از حدود ۳۰ سال به آذربایجان بازگشت، اما کنترل این شهر و جاده ارمنستان به قره‌باغ توسط نیروهای حافظ صلح روسیه با مأموریت ۵ساله بود.

این کار در ابتدا کار آسانی نبود. اگر چه این قلمرو رسماً به آذربایجان تعلق داشت، اما در حین «ترانزیت» فقط کسانی که گذرنامه‌ار منی داشتند، می‌توانستند بدون توافق وارد لاجین شوند و ارتش آذربایجان باید با روس‌ها در مورد دهر گذرگاهی در طول کریدور به توافق می‌رسید، حتی در صورت توافق، کاروان آذربایجان را نیروهای حافظ صلح روسیه همراهی می‌کردند.

درگیری‌های پس از آتش‌بس، اغلب در این جاده کوهستانی که فقط چند کیلومتر طول داشت رخ می‌داد. آذربایجانی‌هایی که از آنجا عبور می‌کردند، برچم‌های ملی خود را از شیشه اتومبیل‌های خود آویزان کرده و نشان می‌دادند که این منطقه قلمرو آن‌هاست و هنگامی که ارمنی‌ها کاروان آذربایجان را می‌دیدند، به آنها پاسخ می‌دادند.

با گذشت زمان، این بحران آرام‌تر شد. در پاییز سال ۲۰۲۱، گذرگاهی از طریق راهرو لاجین برای اتومبیل‌های شخصی باز شد. با این حال، نیروهای حافظ صلح روسی همچنان در طول راهرو نظارت دقیقی داشتند. در آن زمان، در سال ۲۰۲۱، تنها ۸۰ نفر در گذرگاه لاجین زندگی می‌کردند. بسیاری از آن‌ها با وحشت از این موضوع صحبت می‌کردند که به مردم محلی فرصت بسیار کمی داده می‌شد تا در روستاهای مجاور که تحت کنترل آذربایجان بودند جمع شوند و از آنجا خارج شوند. بیشتر آن‌ها جایی برای رفتن نداشتند. اندک ساکنان لاجین نمی‌خواستند جایی بروند. اما حالا ممکن است مجبور شوند.

خبر

استقرار ۲۳ جنگنده و ۸ کشتی ارتش چین در نزدیکی تایوان

فرماندار ایالت ایندیانا می‌ریکا در ۲۱ اوت سفر مشابهی را به تایوان انجام داد.

رسانه‌ها گزارش دادند که یک هیات آمریکایی دیگر به رهبری مارشال بلکیرن، یک سناتور دیگر آمریکا نیز، برای یک سفر سه روزه عصر پنجشنبه وارد تایوان شد. چین در واکنش به این سفرها موج دیگری از مانورهای نظامی را در نزدیکی این جزیره اجرا کرد.

بورل:

رهبران طالبان هیچ نشانه‌ای از اعتدال بروز نداده‌اند

در جمعیت، بسیاری از افغان‌ها با ترس نگرانی یا در تبعید زندگی می‌کنند.» بورل عنوان کرد، این «کاملاً قابل درک است» که چرا تاکنون به رغم درخواست‌های طالبان، «هیچ کشوری، حتی پاکستان یا قطر» دولت طالبان را در این کشور جنگ‌زده «به رسمیت نشناخته است.»

بورل در ادامه یادداشت خود نوشت: «مردم افغانستان به خاطر انزوای کشور خود بهای سنگینی می‌پردازند. سطح کمک‌های بشردوستانه به نسبت نیازمندی‌های این کشور ناچیز است.» به تازگی سه نهاد زیر مجموعه سازمان ملل متحد اعلام کردند که طی یک سال اخیر تمام حقوق زنان و کودکان در افغانستان از بین رفته است.

دیپلمات ارشد اروپایی شرایط مردم افغانستان تحت حکومت طالبان را «وخیم» توصیف کرد و گفت که طالبان از زمان به قدرت رسیدن دوباره خود هیچ حرکتی نکرده‌اند که نشان از اعتدال‌گرایی داشته باشد. جوزپ بورل در یادداشتی که وسایت کمیسیون اروپایی آن را منتشر کرده است، نوشت: «قزاقستان شاید دیگر تیرتر رسانه‌ها نباشد، اما شرایط مردم آن وخیم است.» وی افزود: «طالبان طی یک سال گذشته هیچ نشانه‌ای از اعتدال‌گرایی بروز نداده است، بلکه برعکس عمل کرده. بر خلاف قول‌هایی که اول داده بودند، تمام دختران از تحصیل منع شده‌اند؛ بخش بزرگی از کشور دچار گرسنگی است (۷۰

خبر

تیم بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در راه «زاپوریژیا»

که آیا اوکراین هم آماده است طی این دیدار آتش‌بس را بپذیرد یا خیر.

وی هشدار داد که اگر در پی حملات اوکراینی‌ها، اتفاقی برای این نیروگاه هسته‌ای رخ دهد، تبعات آن با فاجاع نیروگاه‌های هسته‌ای چرنوبیل و فوکوشیما قابل قیاس» است و از آنجایی که تشعشعات آن می‌توانند به کانال کریمه و دریای سیاه برسد، فاجعه‌ای برای اروپا رخ خواهد داد.

رئیس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دیروز (دوشنبه) گفت که یک هیئت ناظر به نیروگاه هسته‌ای زاپوریژیا اعزام شده و انتظار می‌رود طی روزهای آینده به مقصد برسند. به گزارش ایسنا، به نقل از اسپوتنیک، رافائل گروسی، رئیس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در شبکه‌های اجتماعی اعلام کرد: «آن روز فرارسیده است. هیات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در راه نیروگاه هسته‌ای زاپوریژیا است. ما باید از امنیت و ایمنی بزرگ‌ترین نیروگاه هسته‌ای اروپا و اوکراین محافظت کنیم. مغرخرم که این هیات را که طی روزهای آینده به نیروگاه هسته‌ای زاپوریژیا خواهند رسید، هدایت می‌کنم.» گروسی گفت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌تواند «حضور دائمی» خود را در نیروگاه هسته‌ای زاپوریژیا فراهم کند. یوگنی بالیتسکی، رئیس منطقه زاپوریژیا نیز به اسپوتنیک گفت: مقامات منطقه‌ای آماده‌اند تا از هیات آژانس استقبال و امنیت را تضمین کنند اما مشخص نیست

گوترش خواستار توقف فوری خشونت‌ها در لیبی شد

سخنگوی گوترش در ادامه گفت: دبیر کل خواستار توقف فوری خشونت‌ها در لیبی است و طرف‌های لیبیایی را به مشارکت در گفتگویی واقعی برای حل بن‌بست سیاسی مستمر در این کشور و نیز عدم استفاده از قدرت برای حل اختلاف‌نظرها تشویق می‌کند. به گفته دوجاریک، دبیر کل سازمان ملل از طرف‌های مسؤول خواست از غیرنظامیان حمایت کرده و از انجام هر اقدامی که می‌تواند موجب افزایش تنش‌ها و تشدید اختلاف‌نظرها شود، خودداری کنند. وزارت بهداشت دولت وحدت ملی لیبی شنبه اعلام کرد که تلفات درگیری‌های لیبی به ۲۳ کشته و ۱۴۰ زخمی افزایش داشته است.

دبیر کل سازمان ملل طرف‌های لیبیایی را به توقف خشونت‌ها و آغاز گفتگویی واقعی برای حل بحران سیاسی در این کشور دعوت کرد. به گزارش آناتولی، استغان دوجاریک، سخنگوی آنتونی گوترش، دبیر کل سازمان ملل در بیانیه‌ای طرف‌های لیبیایی را به توقف فوری خشونت‌ها و مشارکت در گفتگویی واقعی برای مقابله با بن‌بست سیاسی مستمر در این کشور تشویق کرد. دبیر کل، پایتخت لیبی از بامداد روز شنبه شاهد درگیری‌هایی مسلحانه است. دوجاریک اظهار کرد: دبیر کل بانگراتی بسیار گزارش‌ها از درگیری‌هایی خشونت‌آمیز در طرابلس را که تلفاتی به دنبال داشته و موجب تخریب زیرساخت‌ها در این شهر شدند، دنبال می‌کند.